

Posudek bakalářské práce

Studentka: Anna Kunertová
Název práce: Aktivní stáří
Oponentka: Mgr. Tereza Cimrmannová, Ph.D.

Předložená práce čítá padesát šest stran textu, je tvořena čtyřmi kapitolami. Téma aktivního stárnutí patří k aktuálním a potřebným, **studentka jej zpracovala se zájmem a s patřičným respektem k normám akademického psaní**. Oceňuji její velmi pozitivní vztah k seniorům, kteří ne vždy patří k vyhledávaným cílovým skupinám studentů. Škoda jen, že odborná úroveň textu, především v druhé části práce, je nečekaně nízká. I přes svou snahu se studentka dopustila dvou zásadních chyb, které bohužel ovlivnily jinak kultivovaný text: **nesprávně vymezila cíle svého snažení (nepřesně, nerealisticky) a dále sama podlehla známému mýtu o seniorech, totiž mýtu homogenity**. Jako by se autorka ve svém textu snažila přesvědčit, že stáří může být krásné, moudré a šťastné pro všechny. Černobílé (příliš „ružové“) vidění složitých problémů, užívání formulací typu „je třeba“ nebo „měli by“ a jistá frázovitost bez ohledu na skutečné problémy a potřeby seniorů jsou hlavní překážkou jinak dobrého textu. Proč nebyla do hloubky zpracována kazuistika pana M. (82 let, kap. 3.3), který „netrpí žádnou vážnou nemocí“, „není nikdy unaven“ a žije v harmonickém vztahu 57 let? V odborné práci by bylo jistě přínosné uvést i stinná místa života pana M., který prožil válku a nejspíš i jiné existenciálně důležité situace, které nějak překonával a dobře překonal. Podstaty věcí má smysl ukazovat v kontextu autenticity života, často i na pozadí bolesti. Idyla nemá místo v odborné práci ani v profesionální pomoci. Nese riziko absence naslouchání potřebným, jejichž život se odvíjí v polaritě radosti a trápení, která je vlastní většině „smrtníků.“ Ve stáří „je třeba být duševně vyrovnaný“, píše autorka na s.18 s dobrým úmyslem. Po přečtení velmi pěkné druhé kapitoly je ale jasné, že stáří přináší množství vážných zátěžových situací, s nimiž se snad každý vyrovnává pozvolna a částečně. Aktivita je jednou ze skvělých cest. Někdy je ale vhodné akceptovat, že pro některé klienty je stáří nejsložitějším obdobím jejich života.

Celá práce má přehledový charakter, autorka se „nepouští“ do větších hloubek, což v bakalářské práci nevádí. V první kapitole pojednává o základních pojmech, které se se stářím pojí. Text je zdařilý, drobná výtka patří některým důležitým chybějícím mýtům (např. mýtu homogenity, asexuality aj.). Část o sociálních důsledcích stáří je psána trochu úsporně. Obecný text o fenoménu stáří by se stylisticky hodil spíše na úvod. V textu se objevuje názorová různorodost (s. 13), což je přínosem. V případě autorek Holmerové a Tošnerové by bylo vhodnější citovat z jejich četných publikací, nikoli s diskusního pořadu Tah dámou. V kapitole 1.4.2 je ne zcela přesně vysvětlen termín „ageismus“.

Kapitola třetí je po odborné stránce slabá. Autorka zcela pominula fakt, že podstatou relativně soběstačného života v domácím prostředí jsou hlavně fungující sociální služby. Důležitou úlohu výletů, mozkového joggingu nebo počítačových kurzů nelze popřít, základem je ale vůbec umožnit život mimo instituci. Zmínka o úloze církve pro seniory je ovšem namístě, chybí však poznámka o tom, že členství v církevním společenství může také destruovat vztahy s okolím. Nelze tvrdit, že každý věřící senior je vyrovnaný senior. Ve třetí kapitole též postrádám větší propojení s úvodními teoriemi. Které potřeby seniorů jsou díky uvedeným aktivitám naplňovány? Jak souvisí tyto aktivity s ageismem? Kterým mýtům lze díky aktivitám čelit?

Kapitola čtvrtá a aktivitách v institucionální péči je zdařilejší. Obsahuje i méně známá úskalí institucionální péče, ta známější ale bohužel chybí (hospitalismus, zneužívání aj.). Na s.

36 jsou podnětně formulovány různé pohledy na ústavní péči (zajištění sociálního kontaktu versus pocit osamocení, odložení). **Kvalitně zpracovány jsou informace o Domově pro zrakově postižené – Palatě.** V kazuistikách postrádám návrh sociální terapie, který by měl logicky navazovat po sociální anamnéze a diagnóze. Z etického hlediska nelze u anonymního klienta uvádět názvy knih, které napsal a vydal. Kazuistiky jsou ale po odborné stránce zdařilejší než v kap. 3.3. Další zařízení studentka popisuje opět až příliš idylicky, vedle uvedených kladů zde existují mnohé problémy, které jsou vcelku přirozené a stály by za zmínku.

Práce je na velice dobré úrovni po stránce práce se zdroji, které studentka užívala korektně. Uvedená literatura je v zásadě postačující. Doporučuji pracovat vždy s aktuálním vydáním publikace (např. Fenomén stáří, r. 2011). Postrádám některé zdroje, např. Problematické situace v péči o seniory (Venglářová, M.) nebo Novodobá péče o seniory (Rheinwaldová, E.). Bibliografický zápis přednášek na fakultě se příliš nehodí pod nadpis „Seznam literatury“, ale to je maličkost. Závažnější jsou chybějící čárky ve větách vedlejších, jinak je ale text po formální stránce kultivovaný.

Závěr

Bakalářská práce Anny Kunertové dokladuje schopnost pracovat s odbornými zdroji a dovedně kompilovat text. Jako problematická se jeví místa, která vycházejí z vlastní zkušenosti autorky, tj. kazuistiky a další poznatky z praxe. Pozitivní myšlení a optimismus mohou být přínosem odborné práce, některé věci je ale třeba nazývat pravými jmény a promýšlet je kriticky.

Navrhovaný stupeň hodnocení: dobře

Podněty k obhajobě:

1. Rok 2012 je rokem mezigenerační solidarity. Co to znamená na evropské i domácí úrovni?
2. V pořadu Tah dámou, který ve své práci několikrát citujete, zazněla poměrně odvážná tvrzení na téma věkové hranice pro odchod do důchodu. Také se domníváte, že by většina seniorů uvítala další zvyšování této hranice?

V Praze dne 11. května 2012
